U S N E S E N Í

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Magdy Blaťákové a soudců JUDr. Vladimíry Novákové a Mgr. Martiny Telcové v exekuční věci oprávněného **Družstvo vlastníků odrůd,** se sídlem Troubsko, Jihlavská 320/2, IČ: 26687640, zastoupeného JUDr. Stevem Georgesem, advokátem se sídlem v Brně, Lidická 5a, proti povinnému **Jiřímu K . ,** zemřelému dne 8.11.2007, xxx, pro pohledávku ve výši 14.416,- Kč s příslušenstvím, za účasti soudního exekutora Mgr. Ing. Radima Opletala, Exekutorský úřad Olomouc, Pavelčákova 14, k odvolání oprávněného proti usnesení Okresního soudu v Olomouci ze dne 21.8.2008, č.j. 50Nc 4361/2007-22,

t a k t o :

I. Usnesení okresního soudu se v napadené části výroku odstavce II. **m ě n í** takto:

„Soudnímu exekutorovi Mgr. Ing. Radimu Opletalovi, Exekutorský úřad Olomouc, Pavelčákova 14, se náhrada nákladů exekuce **n e p ř i z n á v á . “**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud v Olomouci usnesením zastavil podle ustanovení § 104 odst. 1 věty první o.s.ř. exekuci, nařízenou usnesením Okresního soudu v Olomouci ze dne 20.2.2007, č.j. 50Nc 4361/2007-8 (výrok odstavce I.), oprávněnému uložil povinnost zaplatit soudnímu exekutorovi Mgr. Ing. Radimu Opletalovi, Exekutorský úřad Olomouc, Pavelčákova 14, náklady exekuce, která probíhala pod sp. zn. 50Nc 4361/2007, ve výši 7.735,- Kč do tří dnů

od právní moci usnesení (výrok odstavce II.), a konečně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů exekučního řízení (výrok odstavce III.).

Proti tomuto usnesení, a to výslovně do výroku odstavce II., podal včasné odvolání oprávněný. Nesouhlasil s rozhodnutím okresního soudu, jenž ho zavázal k úhradě nákladů soudního exekutora ve výši 7.735,- Kč, s odůvodněním, že soudní exekutor především náklady ve výši 3.000,- Kč označené jako základní odměna nijak nedoložil, ani blíže nespecifikoval. Z tohoto důvodu oprávněný požadoval, aby odvolací soud změnil rozhodnutí soudu prvního stupně ve výroku II. tak, že povinnost oprávněného k úhradě nákladů exekuce bude stanovena pouze výší 3.500,- Kč + DPH ve výši 19%.

Soudní exekutor Mgr. Ing. Radim Opletal v písemném vyjádření k odvolání oprávněného poukázal na skutečnost, že požaduje pouze základní odměnu ve výši 3.000,- Kč a paušální náklady v částce 3.500,- Kč včetně DPH, celkem 7.735,- Kč. Jelikož z důvodu úmrtí povinného úhradu těchto nákladů nelze uložit zemřelému, dle soudního exekutora okresní soud správně rozhodl, že je musí nést oprávněný. Soudní exekutor proto navrhoval, aby usnesení okresního soudu bylo jako věcně správné potvrzeno.

Krajský soud přezkoumal usnesení okresního soudu v odvoláním napadené části, v tomto rozsahu přezkoumal i řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 206, § 212 a § 212a odst. 1, 2, 5 a 6 o.s.ř.) a dospěl k závěru, že k odvolání oprávněného je třeba usnesení okresního soudu v napadené části výroku odstavce II. změnit.

Z obsahu předloženého spisu vyplývá, že exekuční řízení bylo zahájeno k návrhu oprávněného u Okresního soudu v Olomouci dne 13.2.2007. Exekuce na majetek povinného byla nařízena usnesením Okresního soudu v Olomouci ze dne 20.2.2007, č.j. 50Nc 4361/2007-8. Z obsahu spisu vyplývá, že dne 8.11.2007 povinný zemřel. Podáním, doručeným okresnímu soudu dne 4.8.2008, soudní exekutor pro případ zastavení exekuce vyčíslil náklady exekuce částkou 7.735,- Kč s požadavkem, aby k její úhradě byl zavázán oprávněný. Okresní soud poté vydal napadené usnesení a exekuci zastavil podle § 104 odst. 1 věta první o.s.ř. (nedostatek podmínky řízení).

Podle ustanovení § 89 věty první exekučního řádu ve znění zákona č. 347/2007 Sb. účinného od 1.1.2008 (dále jen exekuční řád) dojde-li k zastavení exekuce, hradí náklady exekuce a náklady účastníků ten, který zastavení zavinil.

Podle ustanovení § 52 odst. 1 exekučního řádu nestanoví-li zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu.

Podle ustanovení § 19 o.s.ř. má způsobilost být účastníkem řízení ten, kdo má způsobilost mít práva a povinnosti, jinak ten, komu ji zákon přiznává.

Podle ustanovení § 107 odst. 1 a 5 o.s.ř. jestliže účastník ztratí po zahájení řízení způsobilost být účastníkem řízení dříve, než řízení bylo pravomocně skončeno, posoudí soud podle povahy věci, zda v řízení může pokračovat. Neumožní-li povaha věci v řízení pokračovat, soud řízení zastaví.

V posuzované věci okresní soud zastavil exekuci (správně měl zastavit řízení o nařízení exekuce) podle ustanovení § 104 odst. 1 věta první ve spojení s § 254 odst. 1 o.s.ř. z důvodu nedostatku podmínky řízení pro ztrátu způsobilosti povinného být účastníkem řízení a k náhradě nákladů exekuce zavázal oprávněného. Výrok o zastavení exekuce nabyl samostatně právní moci. Krajský soud je tímto pravomocným výrokem vázán a je povinen z něj vycházet. Výrok o nákladech exekuce odůvodnil okresní soud odkazem na ustanovení § 89 zákona č. 120/2001 Sb. a povinnost k náhradě nákladů exekuce soudnímu exekutorovi ve výši 7.735,- Kč uložil oprávněnému.

Otázkou zásadního právního významu v dané věci při aplikaci § 89 věty první exekučního řádu je, zda oprávněný zavinil či nezavinil zastavení exekuce a zda nese či nenese procesní zavinění na výsledku exekuce.

Krajskému soudu jsou v této souvislosti známy závěry Ústavního soudu ČR, obsažené v jeho rozhodnutí ze dne 8.8.2005, II. ÚS 372/2004, z nichž krajský soud při své předchozí rozhodovací činnosti vycházel a jež aplikoval ve svém rozhodování o nákladech exekuce v tomto řízení též okresní soud. Dle právního názoru v tomto rozhodnutí uvedeného soudnímu exekutorovi musela být úplata s poukazem na § 3 exekučního řádu zajištěna. Náklady exekuce musel hradit buď povinný, a nebylo-li to možné, muselo být rozhodnuto o uložení povinnosti oprávněného zaplatit náklady exekuce soudnímu exekutorovi.

V současné době však judikatura Ústavního soudu ČR dospěla k jiným právním závěrům a byť byly vysloveny k právní úpravě platné před účinností novely exekučního řádu, jsou aplikovatelné v širším hledisku i na úpravu vymezenou § 89 exekučního řádu ve znění po novele, provedené s účinností od 1.1.2008.

Ústavní soud ČR vyslovil právní závěr, že samotná okolnost, že povinný jako právní subjekt zanikl – sama o sobě – „rozhodovací důvod“ pro posouzení otázky náhrady nákladů exekuce ve vztahu k soudnímu exekutorovi nepředstavuje. Tato právní věta je aplikovaná i pro případ, kdy povinný jako účastník exekučního řízení ztratí po zahájení řízení způsobilost být účastníkem řízení dříve, než řízení bylo pravomocně skončeno. Ústavní soud odůvodnil tento závěr skutečností, že je to exekutor, který má z úspěšného provedení exekuce zisk (odměnu), ale současně nese i riziko spočívající v tom, že majetek povinného nebude dostačovat k uspokojení oprávněného, ale i nákladů exekuce, přičemž toto riziko nelze bezdůvodně přenášet na osobu oprávněnou. Samotná skutečnost, že v konečném důsledku může nastat stav, kdy nebudou uspokojeny všechny nároky exekutora, není protiústavní, toto riziko, které exekutor nese, je odůvodněno a do značné míry kompenzováno jeho v podstatě

monopolním postavením při provádění exekucí (srov. nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1226/08 ze dne 9.10.2008).

Východiskem pro určení důvodů, pro něž k zastavení exekuce došlo, je ustanovení § 89 věty první exekučního řádu a rozhodujícím pro závěr o procesním zavinění oprávněného na zastavení exekuce je posouzení, zda oprávněný při podání návrhu na nařízení exekuce nedbal požadavku náležité opatrnosti a uvážlivosti a návrh na nařízení exekuce podal, ačkoliv mu byly k dispozici poznatky, z nichž se dal takový výsledek předvídat. Lze-li mu přičítat takovou účast na zastavení exekuce, nic nebrání, aby byla oprávněnému uložena povinnost k náhradě nákladů exekuce ve prospěch soudního exekutora.

Z obsahu spisu vyplývá, že návrh na nařízení exekuce byl podán u Okresního soudu v Olomouci dne 13.2.2007 a povinný zemřel dne 8.11.2007. Nelze proto dovodit, že by oprávněný nedbal požadavku náležité opatrnosti a uvážlivosti, neboť v době podání návrhu na nařízení exekuce povinný měl plnou způsobilost být účastníkem řízení. Při aplikaci ustanovení § 89 věty první exekučního řádu tudíž krajský soud dospívá k závěru, že oprávněný není subjektem, jemuž by v tomto řízení svědčila povinnost k náhradě nákladů exekuce.

Současně je však třeba uvést, že v důsledku úmrtí povinný ztratil způsobilost být účastníkem řízení, a proto mu již nelze ukládat povinnosti, ani v jeho prospěch zřizovat práva, a nelze ho proto zavázat ani k náhradě nákladů exekuce. Z důvodů výše uvedených nelze tak přiznat exekutorovi náhradu nákladů exekuce ani vůči oprávněnému, ani vůči povinnému.

Z výše uvedených důvodů proto krajský soud usnesení okresního soudu v odvoláním napadeném výroku odstavce II. změnil (§ 220 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.), a rozhodl, že soudnímu exekutorovi se právo na náhradu nákladů exekuce nepřiznává.

V odvolacím řízení byl oprávněný se svým odvoláním úspěšný, měl by tudíž vůči povinnému právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. S ohledem na skutečnost, že povinnému, jak výše uvedeno, již nelze ukládat povinnosti, rozhodl krajský soud, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů odvolacího řízení právo (§ 52 odst. 1 exekučního řádu, § 254 odst. 1 o.s.ř., § 224 odst. 1 o.s.ř., § 142 odst. 1 o.s.ř.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e n í** dovolání přípustné.

V Olomouci dne 29.1.2009

JUDr. Vladimíra Nováková
pověřený člen senátu

JUDr. Magda **B l a ť á k o v á**
předsedkyně senátu